

## Stability and accuracy of a diagnosis of Parkinson disease over 10 years

Valtteri Rätty<sup>1,2</sup>, Tomi Kuusimäki<sup>1,2</sup>, Joonas Majuri<sup>3</sup>, Tero Vahlberg<sup>4</sup>, Maria Gardberg<sup>5</sup>,  
Tommi Noponen<sup>6</sup>, Marko Seppänen<sup>7</sup>, Anna-Maija Tolppanen<sup>8</sup>, Valtteri Kaasinen<sup>1,2</sup>

Neurology, julkaistu verkossa 4.4.2025.

## Parkinsonin taudin diagnooseista 18 % muuttuu kymmenen vuoden seurannassa

**Parkinsonin tautiin liittyy merkittävää** diagnostista epävarmuutta, sillä 18 % neurologien tekemistä diagnooseista muuttui kymmenen vuoden seurantajakson aikana. Mikäli Lewyn kappale -tauti käsiteltiin samassa diagnoosikategoriassa Parkinsonin taudin kanssa, 13 % diagnooseista muuttui. Diagnostisista muutoksista suurin osa tapahtuu kahden ensimmäisen vuoden kuluessa Parkinsonin taudin diagnosoinnista, mikä korostaa diagnosoinnin vaatavuutta.

Tutkimuksessa seurattiin takautuvasti keskimäärin kymmenen vuoden ajan 1 626 potilasta, joille neurologi oli tehnyt Parkinsonin taudin diagnosoimisen vuosina 2006–2020. Yleisimmät muuttuneet diagnoosit olivat vaskulaarinen parkinsonismi, etenevä supranukleaarinen halvaus (PSP), monijärjestelmäsurkastuma (MSA) ja kliinisesti määrittelemätön parkinsonismi. Erityistä huomiota kiinnittää suhteellisen suuri epäselviksi jääneiden diagnoosien osuus (4,7 %), mikä kertoo siitä, että ilmiöiden sotkeutuminen toisiinsa ja epäselvät hoitovasteet ovat reaali maailmassa merkittäviä asioita. Tämä eroaa totuudesta, jota on tarjottu erikoistuneiden keskusten kliinis-patologisissa tutkimuksissa.

Tutkimus osoittaa, kuinka vaikeaa on yksilötasolla alkuvaiheessa kliinisesti erottaa Parkinsonin tauti muista parkinsonismeista. Vaikka aivojen dopamiininkuljettajaproteiinikuvantamista (DAT) käytettiin usein, vain 3 %:lle

kuolleista potilaista tehtiin ruumiinavaus neuropatologista tutkimusta varten, ja neuropatologisesti tutkituista vain 64 %:n osalta alkuperäinen Parkinsonin taudin diagnoosi saatiin vahvistetuksi. Ruumiinavausten väheneminen heijastaa globaalia trendiä, joka on havaittavissa muissakin tutkimuksissa.

Tämä korostaa kuolemanjälkeisten tutkimusten lisäämisen ja diagnostisten biomarkkereiden kehittämisen tarvetta. Tutkimus toi myös esiin Parkinsonin taudin ja Lewyn kappale -taudin välisen eron hämärtyvän luonteen, erityisesti yhden vuoden säännön osalta. Diagnostisten prosessien jatkuva kehittäminen ja neurologien koulutuksen vahvistaminen ovat keskeisiä keinoja diagnostiikan parantamisessa. ■

<sup>1</sup>Kliiniset neurotieteet, Turun yliopisto; <sup>2</sup>Neurokeskus, Tyks; <sup>3</sup>Neurologian klinikka, HUS ja Helsingin yliopisto; <sup>4</sup>Biostatistiikan yksikkö, Turun yliopisto ja Tyks; <sup>5</sup>Tyks laboratoriot, patologia ja biolääketieteen laitos, Turun yliopisto; <sup>6</sup>Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede, Valtakunnallinen PET-keskus ja lääketieteellinen fysiikka, Tyks; <sup>7</sup>Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede ja Valtakunnallinen PET-keskus, Tyks; <sup>8</sup>Farmasian laitos, Itä-Suomen yliopisto